

Lublin, 28. 02. 2022.

**Recenzja osiągnięć naukowych dra Przemysława Piotrowskiego
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie
 nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce i administracji**

Opinia została sporządzona na zlecenie Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olszynie z datą 12 stycznia 2022 roku. Zlecenie podpisał prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski. Zlecenie nastąpiło w związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej o powołaniu komisji celem przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dra Przemysława Piotrowskiego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

Uwagi wstępne

Dokumenty przedłożone do oceny są kompletne. Przygotowano je zgodnie z wymogami znajdującymi się na stronie internetowej Rady Doskonałości Naukowej. W materiałach poddawanych ocenie znalazł się autoreferat zawierający opis osiągnięć naukowych i różnych form aktywności zawodowej, wykaz osiągnięć w pracy naukowej, załączniki wraz z rozdziałami w opracowaniach zbiorowych oraz artykułami zamieszczonymi w periodykach naukowych. Zestaw dokumentacyjny pozwolił na zapoznanie się z formami działalności dra Przemysława Piotrowskiego podczas dochodzenia do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

W wymaganiach Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji UWM w Olszynie, stawianych przy sporządzaniu dokumentacji w procedurze o stopień doktora habilitowanego, są kwestie, do których należało się odnieść w trakcie opiniowania wniosku. Uwzględniono je w tytułaturze i w zawartości poszczególnych fragmentów poniższej opinii. Na finał cząstkowych ocen sformułowane zostały uwagi

końcowe domknięte konkluzją. W opinii, oprócz używania nazwiska dra Przemysława Piotrowskiego, zamiennie stosowano określenia: Habilitant, Kandydat oraz Wnioskodawca, a w wypadku analizowania poszczególnych prac naukowych – Autor.

1. Podstawowe dane o Kandydacie:

1.1. Uzyskanie stopnia naukowego doktora

Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii został nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 19 kwietnia 2005 roku. Tytuł rozprawy doktorskiej „Bronisław Łagowski i Ryszard Legutko – dwie formuły historycznej i filozoficznej samowiedzy liberalizmu oraz konserwatyzmu w Polsce lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku”, promotor: dr hab. Marek Jakubowski, prof. UMK, recenzenci: prof. dr hab. Adam Chmielewski, prof. dr hab. Andrzej Szahaj.

1.2. Informacja czy Kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Z dokumentacji wynika, że dr Przemysław Piotrowski uprzednio nie ubiegał się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

1.3. Przebieg pracy zawodowej

Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych pozwala zauważyć, że Habilitant swoje życie zawodowe związał z ośrodkiem olsztyńskim. W latach 1995-2005 był asystentem w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (do roku 1999, Instytucie Nauk Politycznych i Filozoficzno-Społecznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie). Od 2005 roku pozostaje na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk Politycznych, który wchodzi w skład Wydziału Nauk Społecznych UWM w Olsztynie.

P o d s u m o w a n i e: Dotychczasowa kariera akademicka Habilitanta przebiegała w sposób niezakłócony, ale tradycyjny – w macierzystym uniwersytecie.

2. Przedstawienie informacji o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

Postępowanie jest prowadzone na podstawie zapisu Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku, w szczególności na podstawie zapisu

Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego w art. 219. Znajduje się tam stwierdzenie, że stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

1) posiada stopień doktora;

2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

3. Przedstawienie informacji o ocenianych osiągnięciach naukowych

3.1. Tytuł osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Przemysław Piotrowski, *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu*, Wydawnictwo Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2019, ISBN 978-83-950220-9-8. Recenzentem wydawniczym był prof. dr hab. Stanisław Filipowski.

3.2. Dane naukometryczne, jak sumaryczny współczynnik Impact Factor, sumaryczna punktacja ministerialna, liczba cytowań oraz indeks Hirscha, którymi legitymuje się Kandydat na dzień wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego z podaniem również danych współczynników po uzyskaniu ostatniego awansu naukowego

W dokumentacji przedstawionej przez Habilitanta brakuje danych naukometrycznych: W tej sytuacji, realizując zalecenia Rady Naukowej Dyscypliny, wypada

- Sumaryczny współczynnik Impact Factor: brak danych.
- Sumaryczna punktacja ministerialna: brak danych.
- Indeks Hirscha: brak danych.

Ponadto warto odnotować, że na stronach wyszukiwarki Google Scholar są umieszczone teksty Habilitanta, ale nie ma liczbowych wskaźników ich cytowania. Brak danych sprawia, że trudno jest ustalić, w jakim stopniu dorobek Habilitanta znajduje się w obiegu naukowym o wymiarze krajowym bądź międzynarodowym.

3.3. Informacja o liczbie publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach autorstwa lub współautorstwa Kandydata, z podaniem również danych po uzyskaniu ostatniego awansu naukowego:

Poniższa informacja dotyczy dorobku po doktoracie. W ten sposób zestawienie statystyczne obejmuje publikacje za lata 2005-2021 i zawiera następujące dane:

- 1 monografia – opracowanie wskazane jako osiągnięcie naukowe.
- 12 rozdziałów w monografiach zbiorowych.
- 5 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych:
- 9 haseł słownikowych w tomie *Mały słownik politologii*, rok wydania 2007.
- 2 recenzje monografii, opublikowane w czasopismach naukowych - odpowiednio w roku: 2007 oraz 2011.

Łącznie ukazało się 29 tekstów różnych gatunkowo: autorska książka, artykuły, hasła, recenzje. Spośród nich monografia jest najobszerniejsza, artykuły mają objętość w granicach od 0,5 do 1,5 arkusza wydawniczego. Jedyne tekst w biuletynie „Participation” mieści się na dwóch stronicach.

3.3.1. Informacja o najważniejszych czasopismach, w ramach których Kandydat publikował swoje prace naukowe:

Habilitant publikował artykuły w następujących czasopismach:

- „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, czasopismo przypisane do dyscypliny: nauki o polityce i administracji – według punktacji w 2021 roku – 100 pkt. Artykuł był opublikowany w 2012 roku ze stosownie niższą punktacją.

- „NURT SVD. Półrocznik Misjologiczno-Religioznawczy”, – czasopismo przypisane do dyscypliny: nauki teologiczne, punktacja według stanu w 2021 roku wynosiła 40 pkt - w chwili publikacji artykułu w 2017 roku – punktacja czasopisma na liście B wynosiła 9 pkt.
- „Participation. Bulletin of the International Political Science Association” – tekst z 2019 roku.
- „Polityka i Społeczeństwo”, czasopismo przypisane do dyscypliny: nauki o polityce i administracji – według punktacji w 2021 roku – 70 pkt. Artykuł był opublikowany w 2013 roku ze stosownie niższą punktacją.
- „Szkice Humanistyczne”, wydawca: Olsztyńska Szkoła Wyższa. Według danych sprzed 2018 roku – 5 pkt. Artykuł był opublikowany w 2011 roku.

W wykazie znalazły się czasopisma naukowe istotne dla dyscypliny: nauki o polityce i administracji.

3.3.2. Informacja, czy Kandydat odgrywał wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskich prac naukowych

Habilitant nie ma w dorobku redakcji ani współredakcji tomów zbiorowych. Nie znalazł się w składzie komitetów redakcyjnych co oznacza, że nie podejmował działań na rzecz zbudowania zespołu badawczego i inicjowania wspólnych prac naukowych.

P o d s u m o w a n i e danych z działu 3: Dokonane powyżej zestawienia statystyczne wskazują, że dorobek publikacyjny jest niezbyt obszerny, jeśli weźmie się pod uwagę liczbę lat, jakie upłynęły od momentu uzyskania stopnia doktora, ale wystarczający do wystawienia pozytywnej oceny. Trzeba też podkreślić, że niemal wszystkie prace zostały napisane w języku polskim, tylko jeden artykuł sporządzono w języku angielskim. Dość ujednoliconą jest struktura publikacji. Dominują artykuły naukowe (17 tekstów) i hasła słownikowe (w liczbie 9), są też recenzje prac innych autorów (2 teksty). Ukoronowaniem działalności badawczej była monografia wskazana jako osiągnięcie naukowe.

W strukturze publikacji odzwierciedliły się dążności do zwiększenia publikacji w periodykach. Można zauważyć, że rozdziały w tomach zbiorowych pochodzą z lat 2005-2019, natomiast artykuły w czasopismach ukazały się w latach 2011-2019. Wśród nich

są publikacje w czasopismach wysoko punktowanych ujętych w wykazach dawnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i obecnego Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Sumarycznie na tym etapie kariery naukowej dorobek publikacyjny Wnioskodawcy pod względem ilościowym i strukturalnym można uznać za poprawny. Obiecująco wygląda liczba prac złożonych do druku. Wśród nich są dwa artykuły przyjęte przez redakcje czasopism naukowych z listy ministerialnej: „Przegląd Zachodni” (70 punktów) oraz „Chrześcijaństwo – Świat - Polityka” (70 punktów). Ponadto złożonych zostało pięć artykułów do książkowych opracowań zbiorowych, z tym że planowanych do wydania głównie w macierzystym ośrodku.

4. Ocena wskazanego przez Kandydata osiągnięcia naukowego

Ocenę osiągnięcia naukowego poprzedzam syntetyczną opinią o usytuowaniu książki *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu* na tle dotychczasowego dorobku naukowego dra Przemysława Piotrowskiego. W toku formułowania opinii zmierzałam do udzielenia odpowiedzi na pytania o to: (1) gdzie Habilitant upowszechniał wyniki dociekań naukowych?; (2) co było przedmiotem pracy badawczej Habilitanta?; (3) jakie metody i techniki wykorzystywał w toku projektowania i realizacji badań?. Łączna odpowiedź pozwala na sformułowanie opinii o wkładzie do dyscypliny naukowej: nauki o polityce i administracji.

Miejscem publikacji rozdziałów w opracowaniach zbiorowych był wyłącznie Olsztyn. Artykuły w czasopismach wydrukowano m. in. w Rzeszowie, Toruniu, Warszawie. Relatywnie niewielka obecność publikacyjna poza macierzystym ośrodkiem oznacza, że dorobek jest raczej lokalny, co może dziwić przy tematyce dotyczącej przestrzeni europejskiej o doniosłości światowej. Wyjątek stanowił wzmiankowany niewielki tekst w języku angielskim. Nosi tytuł *New Nationalism: Global Problems, National Solutions*, wydrukowany w periodyku „Participation”, ma zasięg międzynarodowy.

Problematyka publikacji naukowych dra Przemysława Piotrowskiego podlegała różnicowaniu wraz z rozwojem zainteresowań badawczych oraz autorskim wkładem do książek zbiorowych. Po pierwsze, przeważało w niej zagadnienie idei i wartości

politycznych – szczególnie koncentracja uwagi autorskiej dotyczyła konserwatyzmu i liberalizmu oraz ich ideowych nurtów i gatunkowych odmian, a także dochodzenia do interakcji personalnych czy strukturalnych w teorii i praktyce politycznej. Egzemplifikację stanowiły artykuły: *Torysi czy wigowie? Problem relacji konserwatyzmu i liberalizmu w brytyjskiej tradycji politycznej* (2013); *Idea opcji konserwatywno-liberalnej. Przypadek nowej prawicy* (2018). W tej grupie tekstów był też artykuł *Czy konserwatyzm może być libertariański?* (2012).

Po drugie, w polu zainteresowania znajdowały się procesy adaptacji idei politycznych do warunków życia Europy i Wielkiej Brytanii w XX i XXI wieku, przykładowo artykuły: *Wielka Brytania i Europa. Torysi wobec integracji europejskiej* (2014); *Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej. Dylematy liberalnego ekumenizmu* (2018). Jeszcze jeden krąg tematyczny tworzyły poglądy ideologów: *Toryzm tradycyjny wg Arthura Aughey'a. Rzecz o patriotycznym indywidualizmie, sztuce kompromisu i wierze męznego pesymizmu* (2011); *Problematyka przywództwa politycznego w refleksji Maurice'a Cowlinga* (2017); *Polityka i religia według Thomasa Edwina Utleya* (2017); *Idea miejsca Wielkiej Brytanii pomiędzy USA i Europą w refleksji Jonathana C.D. Clarka. Przyczynek do identyfikacji postawy Londynu w systemie transatlantyckim oraz europejskim* (2019).

Po trzecie, odrębną kategorię badawczą dała postać Margaret Thatcher i jej pozycja w polityce: *Spór o przywództwo Margaret Thatcher* (2013). Interesująco prezentowały się dociekania naukowe dotyczące oglądu przemian ideowych wybranych przestrzeni współczesnego życia politycznego pod kątem zestawienia metodyki eksploracji problemu stosowanej przez politologów oraz historyków idei. Chodzi o artykuł *Liberalny uniwersalizm a modernizacja świata niezachodniego. Punkt widzenia politologów oraz historyków idei* (2012). Kanwą rozważań uczyniono dorobek Samuela Huntingtona i Zbigniewa Brzezińskiego. Wartościowe poznawczo były konstatacje w kwestii racjonalizmu i uniwersalizmu uobecnionych w ich ideowej twórczości. Ponadto w małych formach pracy publikacyjnej pojawiły się wątki badawcze związane z definiowaniem podstawowych pojęć politycznych. Reprezentowane były w artykułach: *Podstawowe kategorie polityki* (2005); *Współczesne spory o podmiotowość władzy oraz*

rangę polityki (2011); *Historia bezpieczeństwa* (2015), a także kategorii dyskursywnych – artykuł *Spór o związki demokracji z filozofią we współczesnej refleksji politycznej* (2007).

Przy podejmowaniu decyzji o publikowaniu artykułów naukowych Autor każdorazowo wykazywał się pomysłowością, obierając przedmiot badań związany ze wskazanymi powyżej grupami tematów. Zmierzał do dogłębnego rozwiązania tytułowego problemu. Merytoryczna zawartość tekstów była wyrazem własnych dociekań badawczych konfrontowanych z wynikami lektury opracowań naukowych. Mocną stroną wywodu autorskiego była podstawa źródłowa w postaci piśmiennictwa politycznego. Natomiast brakowało w nim wzmianki o ramach interpretacyjnych, o zastosowanych metodach i technikach badawczych.

O s i ą g n i ę c i e n a u k o w e: Przedłożone powyżej grupy tematyczne znalazły odzwierciedlenie monografii *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu*, wskazanej jako główne osiągnięcie Habilitanta. W obszernej, bo liczącej 662 stronicie książce, główny wywód zajmuje łącznie 640 stronic, w tym mieści się rozwinięty i starannie sporządzony wstęp, następnie jest prezentacja wyników badań tytułowego problemu oraz zakończenie, w którym uwidoczniła się gotowość do przedłożenia wyników weryfikacji tez oraz udzielenia odpowiedzi na pytania postawione we wstępie. Bibliografia zajmuje 14 stronic. Jej rozmiary potwierdzają źródłowy charakter opracowania.

T y t u ł monografii jest poprawny pod względem merytorycznym, temporalnym i przestrzennym. Zawiera stosowną liczbę kategorii hierarchizujących pracę. Podtytuł pozwala na dookreślenie nagłówkowego problemu badawczego, koncentrując uwagę na zagadnieniu ideowego sporu, w którym uczestniczą intelektualisci, twórcy systemów myślowych, znawcy zagadnień teoriopolitycznych, a także czynni ideolodzy, politycy, publicyści, dziennikarze.

S t r u k t u r a monografii: praca składa się z pięciu rozdziałów, z których każdy – z wyjątkiem ostatniego - ma wyodrębnione po cztery podrozdziały, natomiast rozdział piąty zawiera osiem podrozdziałów. Znać było dbałość Autora o symetryczny porządek wewnętrzny w poszczególnych częściach tekstu. Jedynie nieliczne były przypadki

odstępstwa od przyjętego reżimu konstrukcyjnego, czego przykładem był tekst bez tytułu na s. 257.

Nazewnictwo rozdziałów i podrozdziałów nie pozwala na wyodrębnienie jednolitego kryterium doboru treści. Rozdział pierwszy został poświęcony prezentacji wybranych nurtów wielkich narracji politycznych w Wielkiej Brytanii. Uwaga badacza skupiła się na tradycji, rodowodzie i tożsamości liberalizmu, toryzmu, nowej prawicy, tradycjonalizmu torysów. W rozdziale drugim znalazły się rozważania o cechach rządów Margaret Thatcher. Podjęto w nim kwestię kreowania „thatcherowskiego człowieka” oraz „torysowskiego narodu”. Zawartość rozdziału trzeciego została poświęcona relacjom między polityczną działalnością Margaret Thatcher a torysowską tradycją. W tym wypadku Autor wykorzystał kryterium temporalne, w którym cezurę stanowiła epoka powojennego konsensusu. Z kolei w rozdziale czwartym znalazły się rozważania o związkach między brytyjskim konserwatyzmem i liberalizmem, a w rozdziale piątym zrekonstruowane zostały wybrane składniki doktryny torysowskiego tradycjonalizmu.

Poszczególne części składowe opracowania są dopełnione podsumowaniami, zawierającymi refleksje na temat częściowo przedstawianych zagadnień. Świadczą o dążności Autora do usystematyzowania treści i klarownego ujęcia wnioskowania. W niektórych rozdziałach zostały wyodrębnione z całości poprzez wydzielenie tekstu i nadanie mu tytułu *Podsumowanie* [s. 129; 159; 195; 273; 293; 334; 541]. Czasem jednak są jedynie graficznie odznaczone gwiazdkami, którymi Autor sygnalizuje chęć domknięcia konkretnych fragmentów pracy. Takie przypadki uwidoczniły się na stronicach: 61; 85; 203; 210; 242; 255; 351; 377; 385; 392; 394; 416; 423; 436; 444; 449; 462; 482; 497; 501; 514; 518; 552; 560; 594; 603; 607; 612; 624. Stanowią swego rodzaju rekapitulację treści poprzednio przedłożonej, a wymagającej dopełnienia refleksjami autorskimi. Natomiast w trzech rozdziałach (drugim, trzecim i czwartym) wydzielono podrozdziały pod nazwą *Wnioski*. W jednym wypadku w tytule podrozdziału zawierającym rzeczowe nazewnictwo jest też dodany wyraz *Wnioski* – chodzi o podrozdział siódmy w rozdziale piątym zatytułowany *Tradycjonalistyczny toryzm wobec liberalizmu i modernizmu. Wnioski*. Powyżej wzmiankowana liczba fragmentów pracy bez własnego merytorycznego tytułu świadczyła o nieporadności Auto

ujednoliconej konstrukcji monografii. Była skutkiem przyjętego sposobu referowania składników materii badawczej i ustalania toku naukowego wywodu. Meandryczny charakter narracji spowodował konieczność pogłębienia struktury tekstu bez wprowadzania odrębnego nazewnictwa nagłówkowego.

Cel opracowania: W świetle autorskiej deklaracji celem monografii była „analiza rządów Margaret Thatcher w przedmiocie ich torysowskiego charakteru oraz ich politycznej kompetencji, obyczajowej i mentalnej formacji ich podmiotu (człowieka thatcherowskiego), jak również ich skutków” [s. 13]. Dodatkowo zaznaczono, że „intencją tej pracy jest wyeksponowanie i dowartościowanie stanowczości, jak również intelektualnych kompetencji, z jakimi część brytyjskich konserwatystów poddaje krytyce hegemonistyczne aspiracje liberalizmu i liberałów” [s. 14]. Tym samym cel dociekań naukowych został określony starannie i dogłębnie, pozwalając na delimitowanie pola eksploracji problemu badawczego. Znalazła się tu zapowiedź analitycznego ujmowania zagadnień związanych ze sferą idei i wartości oraz z przestrzenią pragmatyki politycznej, obejmującej uprawnienia do sprawowania władzy w państwie oraz umiejętności wykreowania modelu jednostki ludzkiej w postaci „człowieka thatcherowskiego”.

Tezy i pytania badawcze: We wstępie sformułowano tezę główną oraz pięć tez pomocniczych, poza tym postawiono cztery pytania badawcze. Weryfikacja tezy głównej miała doprowadzić do sfalsyfikowania rozmaitych opinii na temat związków polityki Margaret Thatcher z tradycją i doktryną brytyjskiego konserwatyzmu. Wśród tez pomocniczych pojawiły się zagadnienia weryfikacji stwierdzeń o plebejskim, a nie arystokratycznym, charakterze konserwatyzmu rządów Margaret Thatcher, o zarzutach doktrynerstwa i apodyktyczności, ale również o labilności relacji z torysowskim tradycjonalizmem. Pytania badawcze oscylowały wokół kwestii redefiniowania pojęć politycznych uobecnionych w istnieniu nowej prawicy, wzajemnych odniesień konserwatyzmu i liberalizmu, kształtowania i umacniania nurtów ideowych w „torysowskim narodzie”, oddziaływania na charakter współczesnego społeczeństwa brytyjskiego.

Postawione pytania są w odpowiednim stopniu rzeczowe, by pozwolić Autorowi na przeprowadzenie wywodu naukowego, sformułowanie diagnozy politycznej i wskazanie głównych i peryferyjnych składników ideowego sporu.

Metody i techniki badawcze: We wstępie znalazła się deklaracja, że „praca opiera się na metodach jakościowych” [s. 16]. Klarowność stwierdzenia nie budzi zastrzeżeń. Jednak po nim pojawiła się długa [s. 16-23] i skomplikowana wewnętrznie prezentacja przyjętej perspektywy teoretycznej. Umieszczono w niej odniesienia do dociekań różnych specjalistów z zakresu teorii polityki, aksjologii stosunków międzynarodowych, metodologii nauk społecznych i humanistycznych. Wzmocniono je uwagami o „analizie narracji”, „analizie treści”, „metodzie analizy i krytyki źródłowej”, „jakościowej, tekstualnej analizie tradycji”, poza tym o „metodach porównawczych” [s. 18]. Powyższym wypowiedziom towarzyszyła autorska konstatacja o „historyczno-filozoficznej tendencji” [s. 20], zastosowanej przy projektowaniu i realizacji badań. Sposób opisu procedury badawczej mieści się w granicach dyskursu akademickiego, w którym konfrontowane są rozmaite myśli i poglądy oraz ukazuje się efektywność wybranych stanowisk badawczych. Jednak pozostawia niedosyt w kwestii porządkowania treści dotyczących metodologii badań i klarowności uzasadnienia autorskiego wyboru.

Wartość merytoryczna: Książka jest bogata pod względem treści rzeczowej, pozyskanej z dokumentacji w postaci deklaracji ideowych, manifestów politycznych, enuncjacji partyjnych, szeroko rozumianej publicystyki politycznej. Ponadto została odpowiednio zakorzeniona w literaturze przedmiotu. Autor trafnie wydobywa zależności między krytyczną refleksją naukową a społecznym obiegiem pojęć jak konserwatyzm, liberalizm, libertarianizm, neoliberalizm, nowa prawica, thatcheryzm. Kluczowe ustalenia dotyczą wielu pól rozważań o polityce, sposobach jej uprawiania, kompetencjach politycznych, osobowości politycznej i kwalifikacjach jednostki ludzkiej do formułowania doktryny politycznej i realizowania programu partyjnego.

Monografia jest przykładem umiejętności łączenia wiedzy o historii idei oraz wiadomości o przebiegu procesów adaptacji ideałów politycznych w czasach współczesnych z odwołaniami do przeszłości. Ponadto znalazły się w niej wiadomości o praktyce politycznej w toku sprawowania rządów w państwie. Każde słowo punktem

odniesienia były działania Margaret Thatcher wraz z otoczeniem ideowym, z gronem współpracowników, sympatyków, czasem apologetów, ale też ze środowiskiem oponentów politycznych. Równocześnie bohaterami opracowania stali się niemal wszyscy uczestnicy życia politycznego Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki, szczególnie gdy chodziło o rekonstrukcję poglądów w XX wieku i ich umocowanie w ideowym dorobku poprzednich stuleci. Mocnym akcentem autorskich rozważań były odwołania do twórczości ideowej pojedynczych osób, oddziałujących na postrzeganie polityki, kreujących wizję świata ustalonego według wybranego systemu wartości, ale też mających umiejętności perswazyjne wykorzystywane w domenie publicznej. W pracy zostały przedstawione poglądy postaci jak Norman Barry, John Casey, Jonathan C.D. Clark, Maurice Cowling, Robert Eccleshall, John Gay, Ian Gilmour, Ellie Kedourie, Robert Leach, Angus Maude, Kenneth Minogue, Michael Oakeshott, Enoch Powell, Roger Scruton, Thomas E. Utlej, David Willetts i inni.

W gąszczu poruszanych spraw i mnogości nazwisk istotne było znalezienie kilku motywów przewodnich. Po pierwsze, silnie ujawnił się wątek historyczny, zgodnie z którym udało się ukazać dziejowe uwarunkowania sporu o kanoniczny kształt konserwatyzmu i liberalizmu oraz ich ideowych derywatów. Po drugie, wyraziście wystąpiła kwestia przebiegu sporów o czystość ideową, ale też o przekraczanie granic poszczególnych nurtów myśli politycznej. Po trzecie, powiodła się rekonstrukcja wieloaspektowego dyskursu między zwolennikami różnych sposobów interpretowania tradycji torysowskiej, nierzadko w wersjach skrajnych wypowiedzi na temat myśli konserwatywnej. Po czwarte, Autor umiejętnie przedstawił zagadnienia idei i wartości politycznych w kontekstowym podejściu do tradycji anglosaskiej, skupiając się na odniesieniach do dorobku myśli brytyjskiej i amerykańskiej. Kontekstowa perspektywa badań przyniosła rezultaty, pozwalając na zestawienia poglądów reprezentatywnych dla różnych nurtów ideowych, ale też dała możliwość ukazania wielu wątków dopełniających myśl główną.

Czytelna była powściągliwość naukowca, który zmierzał do starannego i dogłębnego opisu problemu badawczego. Umiar przy ferowaniu opinii i ocen wyrażał się w dążności do zestawiania różnych stanowisk odczytanych z dokumentacji źródłowej

oraz uobecnionych w literaturze przedmiotu. Wspomniana powściągliwość czasem sprawiała wrażenie, że Habilitant świadomie ukrywał się za cytowanymi przez siebie twórcami systemów myślowych, żeby wzmocnić siłę przekazu treści politycznych. W narracji autorskiej znacząco były efekty zakorzenienia w materiałach źródłowych, poddawanych starannej, wielokrotnej i zróżnicowanej interpretacji. Ten sposób operacjonalizacji pracy badawczej można – jak się wydaje – uznać za istotną cechę twórczości naukowej dra Przemysława Piotrowskiego.

Autor posługiwał się stylem, mieszczącym się w konwencji pisarstwa naukowego. Ogólnej poprawności językowej towarzyszyła swoboda wypowiedziania się o przedmiocie zainteresowania. Stąd zapewne pochodziły usterki kompozycyjne, wady składniowe i leksykalne. W monografii są powtórzenia treści, jak w wypadku wielokrotnego przypomnienia kogo nazywa się „mięczakami” oraz jak definiowany jest ten termin [s. 9-10; 11; 39; 136-137; 140; 149; 150; 155; 173; 285; 389], ponownie w odpowiednich fragmentach wywodu [s. 135; 265; 282; 284; 330; 627; 649]. Są wadliwe zapisy, wynikające z błędów literowych, „Regan” [s. 69] zamiast „Reagan”, bądź niejednolitego zapisu: „ojkofobia” [s. 578] i „oikofobia” [s. 585, 586]. Zdarzają się wypowiedzi zaczerpnięte z mowy potocznej: „wytykali jej” [s. 14], „wobec wyczynów Margaret Thatcher” [s. 25], przekonanie o „istnieniu trwałego jądra brytyjskiego konserwatyzmu” [s. 57], „nie skalali się sympatią” [s. 74] „chór głosów” [s. 127]. Bywają błędne związki frazeologiczne: „torysi odkryli przyłbicę” [s. 279], „ręka w rękę z autorytaryzmem torysów idzie ich niechęć...” [s. 409], „folgując swej uszczypliwości” [s. 411], „liberalizm, tak jak usiłująca żenić go z konserwatyzmem nowa prawica” [s. 419]. Pojawiają się porównania, w świetle których Enoch Powell asystował Margaret Thatcher jako polityk „cieszący się sławą jej Jana Chrzciciela” [s. 155]. Wypada też odnotować uwagę o charakterze techniczno-edytorskim: słabością monografii jest brak indeksu rzeczowego i indeksu osobowego, które powinny znaleźć się w tak obszernej i z założenia merytorycznie pogłębionej publikacji naukowej.

Książka, której datowanie wydawnicze przypadło na 2019 rok, nie doczekała się dotychczas recenzyjnego omówienia w naukowych periodykach akademickich. Może to wynikać z dystrybucji pracy, której (według danych z nukat.edu.pl) nie można znaleźć w

części bibliotek uniwersyteckich w Polsce. Natomiast otrzymała dowód uznania środowiskowego, gdy w 2021 roku uzyskała pierwszą nagrodę w konkursie imienia Profesora Jana Baszkiewicza na najlepszą monografię autorską w zakresie nauk o polityce wydaną w Polsce w 2019 lub 2020 roku. Nagroda w prestiżowym konkursie środowiskowym potwierdza walory książki i osiągnięcia badawcze jej Autora.

P o d s u m o w a n i e: Monografia zawiera kompleksowy, wieloaspektowy opis badanego problemu. Jej lektura potwierdza kompetencje badawcze dra Przemysława Piotrowskiego.

5. Informacja o spełnieniu przez Kandydata kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukową

Dr Przemysław Piotrowski wykazał się aktywnością naukową w nadmienionej powyżej pracy badawczej. Ponadto podejmował działania służące organizowaniu współpracy z ośrodkami naukowymi w Polsce i za granicą. Uczestniczył w stażach, które pozwalały na poszerzenie pola eksploracji problematyki badawczej. W maju i czerwcu 2019 roku odbył staż naukowy na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie pod opieką prof. dra hab. Janusza Węgrzeckiego. Pobyt stażowy wykorzystał na konsultacje poświęcone zagadnieniom obecności idei i wartości w przestrzeni publicznej Polski i Wielkiej Brytanii na tle porównawczym. Staże naukowe poza granicami Polski miały miejsce na Słowacji w dwóch ośrodkach uniwersyteckich: w Preszowie (wrzesień 2021) oraz w Trnawie (lipiec 2021). Pozwoliły na pogłębienie wiedzy o oddziaływaniu liberalnych i konserwatywnych nurtów politycznych na oblicze państw Europy Środkowej i Wschodniej po 1989 roku.

Miarą aktywności naukowej jest organizowanie konferencji naukowych oraz aktywny w nich udział. Habilitant uczestniczył w pracach komitetów naukowych konferencji w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wygłaszał referaty na 24 konferencjach, z których 10 miała charakter międzynarodowy, ponadto uczestniczył w obradach Kongresu Politologii (4. Kongres Politologii w Lublinie), a także brał udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej IPSA „Politics in the World of Inequality” w Poznaniu w 2016 roku. Pod względem przestrzennym były to

miejsowości: Olsztyn (sześć razy), ponadto: Chłudowo, Lublin, Lwów, Ostróda, Pecz, Płock, Poznań, Stary Sącz, Warszawa.

Niewielka była aktywność grantowa Habilitanta, skutkująca złożeniem jednego wniosku konkursowego. W 2021 roku podjął starania o finansowanie badań w konkursie OPUS 21 Narodowego Centrum Nauki. Wniosek grantowy nosił tytuł: „Chrześcijański torzym Maurice’a Cowlinga. Racje konserwatywnej nadziei”.

P o d s u m o w a n i e: Kontakty zagraniczne ograniczały się do krótkotrwałych pobytów w ośrodkach w Polsce i na Słowacji. Biorąc pod uwagę tematykę badawczą uobecnioną w dorobku publikacyjnym, w tym szczególnie w osiągnięciu naukowym, trochę dziwi fakt braku udokumentowanej współpracy dra Przemysława Piotrowskiego z badaczami brytyjskimi. Zabrakło prób wymiany myśli naukowej ze specjalistami z Wysp. Natomiast pod względem jakościowym wypada docenić znaczenie pogłębionych badań problematyki istotnej dla dyscypliny nauki o polityce i administracji.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Praca dydaktyczna Habilitanta wiązała się z prowadzeniem zajęć: historia, historia polityczna Polski, historia powszechna XX wieku, transformacje polityczne w Europie środkowo-wschodniej, historia instytucji politycznych, historia doktryn politycznych do XVIII w., europejska myśl polityczna XIX i XX wieku, historia myśli socjologicznej i myśli społecznej, historia bezpieczeństwa Polski i świata, polityka bezpieczeństwa, polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej, globalne problemy współczesnego świata, systemy władzy lokalnej, decydowanie polityczne oraz techniki manipulacji politycznych. To całkiem pokaźny zestaw tematyczny, świadczący o bogatej ofercie dydaktycznej przygotowanej i realizowanej przez Habilitanta. Do tego dochodzą seminaria dyplomowe, które przyniosły rezultat w postaci wypromowania ponad sześćdziesięciu dysertacji licencjackich oraz recenzowaniem blisko trzydziestu prac na kierunkach Politologia oraz Bezpieczeństwo Narodowe. Ponadto dr Przemysław Piotrowski sprawował opiekę nad studenckimi praktykami zawodowymi na studiach niestacjonarnych Bezpieczeństwa Narodowego. Był też opiekunem roczników studentów z Politologii oraz Bezpieczeństwa Narodowego. Został członkiem Zespołu

przygotowującego dokumentację celem utworzenia nowego kierunku kształcenia – analityka i zarządzanie publiczne, poszerzającego ofertę macierzystego Instytutu.

Odpowiednio rozwinięta była działalność popularyzatorska i organizacyjna. Wyrażała się udziałem w przygotowaniu Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (2010 rok), Konkursu Wiedzy o Regionie Warmińsko-Mazurskim (w latach 2008, 2010 i 2015), pełnieniem funkcji opiekuna międzywydziałowego Koła Naukowego Myśli Konserwatywnej i Wolnościowej zorganizowanego z inicjatywy studentów Bezpieczeństwa Narodowego INP UWM w Olsztynie. Charakter popularyzatorski miał wykład dla członków Koła Naukowego INP UWM z udziałem przebywających wówczas w INP studentów z Kaliningradu. Ponadto upowszechnianiu wiedzy służyła publikacja artykułu w periodyku „Lub Czasopismo” w 2009 roku.

Śród innych form pracy organizacyjnej na uwagę zasługiwała obecność w akcji promocyjnej w ramach Dni Otwartych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, udział w procedurze rekrutacyjnej studentów na UWM. W latach 2012-2018 na rzecz miejscowego środowiska uczestniczył w pracach Wydziałowej Komisji Wyborczej. Od 2017 roku należy do Wydziałowej Komisji Oceniającej, przeznaczonej do okresowej ewaluacji efektów pracy osób zatrudnionych w INP.

P o d s u m o w a n i e: Praca dydaktyczna, popularyzatorska i organizacyjna była różnorodna, choć ukierunkowana wyłącznie na własny ośrodek. Znaczącą rolę w niej było gotowość Habilitanta do powiązania efektów pracy badawczej z działaniem na rzecz edukowania studentów i uczniów, uczestniczenia w naukowym ruchu studenckim, oddziaływania na środowisko pracownicze w macierzystym Instytucie, Wydziale i Uniwersytecie.

Uwagi końcowe

Przedstawiony do zaopiniowania dorobek wskazuje na przemyślane i ugruntowane zainteresowania badawcze dra Przemysława Piotrowskiego. Jest uporządkowany tematycznie, daje spójny ogląd materii badawczej, powiązanej z pozostałymi formami aktywności uniwersyteckiej Kandydata. Najbardziej wartościowym składnikiem twórczości Habilitanta pozostaje monografia *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego* **konserwatywni**

słusznie wskazana jako główne osiągnięcie. Wzbogaca dyscyplinę: nauki o polityce i administracji o wiedzę ze sfery filozofii politycznej i myśli politycznej w odniesieniu do interpretacji thatcheryzmu i toryzmu oraz ich ideowych odmian i nurtów. Dostarcza argumentacji do rozważań o sposobach: (1) artykułowania idei i wartości politycznych we współczesnym świecie, (2) diagnozowaniu życia politycznego przez intelektualistów, twórców systemów myślowych, autorów manifestów ideowych i komentatorów politycznych, (3) kreowania przestrzeni dyskursu politycznego na gruncie wybranego systemu aksjologii politycznej, (4) wypracowania modelu efektywnego działania politycznego. Jest to dzieło oryginalne, potwierdzające rozległą wiedzę oraz erudycyjne przygotowanie Autora. Bez wątplenia spełnia wymogi stawiane w procedurze habilitacyjnej.

Konkluzja:

Na podstawie powyżej przedłożonych ocen częściowych formułuję opinię, że dorobek dra Przemysława Piotrowskiego stanowi – w moim przekonaniu – całkowicie wystarczającą podstawę do przeprowadzenia dalszych etapów postępowania w przewodzie habilitacyjnym.

Ewa Maj

